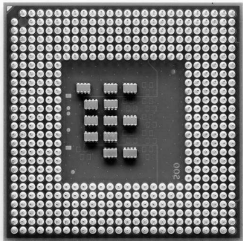
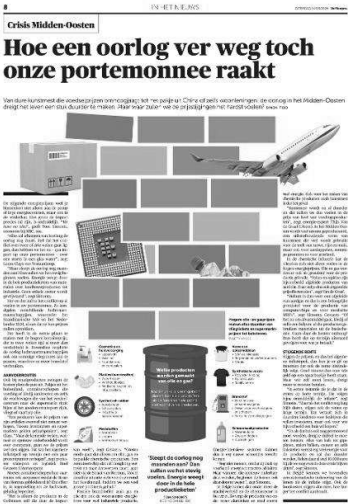

Crisis Midden-Oosten - Hoe een oorlog ver weg toch onze portemonnee raakt

Van dure kunstmest die voedselprijzen omhoogjaagt tot het pakje uit China of zelfs woonleningen: de oorlog in het Midden-Oosten dreigt het leven een stuk duurder te maken. Maar waar zullen we de prijsstijgingen het hardst voelen?

De stijgende energieprijzen voel je binnenkort niet alleen aan de pomp of in je energiecontract, maar ook in de winkelkar. Hoe groot de impact precies zal zijn, is onduidelijk. "We have no idea", geeft Tom Simonts, econoom bij KBC, toe.

"Alles zal afhangen van hoelang de oorlog nog duurt. Stel dat het conflict over twee of drie weken gaat liggen, dan hebben we het nu - qua impact op onze portemonnee - over een storm in een glas water", zegt Laura Clays van Testaankoop.

"Maar sleept de oorlog nog maanden aan? Dan zullen we het stevig beginnen voelen. Energie weegt door in de hele productieketen: van materialen over landbouwproducten tot industrie. Geen enkele sector wordt gevrijwaard", zegt Simonts.

Her en der zult u het conflict nu al voelen in uw portemonnee. Zo kondigden verschillende luchtvaartmaatschappijen, waaronder het Scandinavische SAS en het Nederlandse KLM, al aan dat ze hun prijzen zullen optrekken.

Dat heeft in de eerste plaats te maken met de hogere kerosineprijs, die in twee weken tijd al meer dan verdubbeld is. Bovendien verplicht de oorlog luchtvaartmaatschappijen ook om sommige vliegroutes aan te passen, waardoor ze meer brandstof verbruiken.

Aanvoerroutes

Ook bij retailproducten swingen de kosten plots de pan uit. Pakjes uit het buitenland, containerschepen die voeding of kledij aanleveren en zelfs de vrachtwagen die van het verdeelcentrum naar de supermarkt rijdt: bijna al het goederentransport rijdt, vliegt of vaart op olie.

"Een producent kan de prijzen van zijn artikelen evenwel niet zomaar verhogen. Tussen leveranciers en supermarkten gelden prijsafspraken", zegt Clays. "Maar de komende weken, wanneer er opnieuw onderhandeld wordt over contracten, gaan we de prijzen wel zien stijgen. Dat kan het algemene inflatiepeil op termijn met een paar procentpunten verhogen", zegt professor transport en logistiek Roel Gevaers (UAntwerpen).

Moeten containerschepen hun vaarroutes ook aanpassen omdat de Straat van Hormuz geblokkeerd is? Dat effect is, in tegenstelling tot de luchtvaart, gelukkig beperkter.

"Het is alleen de productie in de Golfstaten zelf die daar de impact van voelt", zegt Gevaers. "Grosso modo gaat dat alleen om olie, gas en bepaalde chemische producten. Een containerschip dat uit Hongkong vertrekt en naar Antwerpen vaart, gaat niet via de Straat van Hormuz. Mocht dezelfde situatie zich voordoen rond het Suezkanaal, hadden we een veel groter probleem gehad."

Fossiele brandstoffen zoals gas en olie zijn ook de voornaamste energiebron voor veel industriële productie. Energie-intensieve sectoren kunnen dus in erg nauwe schoentjes terechtkomen.

"Nog niet meteen, omdat zij vaak op voorhand energiecontracten afsluiten. Maar wanneer die opnieuw onderhandeld worden, beginnen de kosten ook daar door te wegen", zegt Simonts.

In België komen dan onder meer de staalnijverheid en de chemiesector in het vizier. Zo vergt de productie van onder meer aluminium en staal enorm veel energie. Ook voor het maken van chemische producten zoals kunstmest is dat het geval.

"Kunstmest wordt nu al duurder en dat zullen we dus voelen in de prijs van heel wat voedingsproducten", zegt energie-expert Thijs Van de Graaf (UGent). In het Midden-Oosten wordt veel ureum geproduceerd, een stikstofhoudende vorm van kunstmest die veel wordt gebruikt voor de teelt van tarwe, rijst en maïs, maar ook voor aardappelen, sommige groenten en voor grasland.

In de chemische industrie laat de oliecrisis zich niet alleen voelen in de hogere energieprijzen. Olie en gas worden er ook als grondstof voor de productie gebruikt. "Nylon en aspirine zijn bijvoorbeeld afgeleide producten van aardolie. Daar zul je dus ook uitgestelde prijseffecten zien", zegt Van de Graaf.

"Helium is dan weer een afgeleide van aardgas en dat is een belangrijke grondstof voor de productie van computerchips en voor medische MRI's", zegt Simonts. Gevaers: "Of het nu om afwasmiddel gaat, kledij of zelfs een balpen: al die producten gebruiken materialen uit de basischemie. Gaan daar de kosten omhoog? Dan heeft dat op termijn uiteraard gevolgen voor wat je betaalt."

Stijgende rente

Stijgen de prijzen, en dus het algemene inflatiepeil, dan kun je er gif op innemen dat ook de rente uiteindelijk volgt. Goed nieuws dus voor wie geld op een spaarboekje heeft staan. Maar wie zelf moet lenen, dreigt meer te moeten betalen.

"In eerste instantie zie je dat in de rentes op korte termijn. Die volgen bijna onmiddellijk de inflatie", zegt Simonts. "Maar als het conflict nog lang blijft duren, stijgen ook de rentes op lange termijn. Dat vertaalt zich in duurdere kredieten voor bedrijven die willen investeren, maar ook voor wie bijvoorbeeld een huis wil kopen."

"En als dat huis ook nog gerenoveerd moet worden, dreig je dubbel te moeten betalen. Alles van kalk tot gipsplaten, stalen balken, cement en zelfs bakstenen vereist erg veel energie voor de productie en zal dus duurder worden. Reken daar al snel 10.000 euro bij als we nog even in deze crisis blijven zitten", zegt Simonts.

In België kennen we bovendien een automatische indexering van de lonen als de inflatie stijgt. Ook de loonkosten stijgen dus mee, hoe langer het conflict aanhoudt.

SIMON TIBO